

VERLIEFD
Stefan Boonen en Jan Van Lierde (ill.)
Van Halewyck
(door Laure Evers)

OVER DE MAKERS

Stefan Boonen groeit op in het Limburgse Hamont-Achel. Hij studeert houtbewerking, bijzondere jeugdzorg en orthopedagogie. Na zijn burgerdienst gaat hij in Leuven wonen en werken als opvoeder. Hij is er één van de oprichters van Artforum, een vereniging die jongeren en kunst bij elkaar wil brengen. In 1999 wordt hij voltijds auteur. Vandaag woont hij in Kessel-Lo. Zijn hobby's zijn naar eigen zeggen leeswandelen, theaterreizen, chocoladekoers, loopverhalen, tentoonstellingstaart en bosvoetballen. Sinds 2000 heeft hij meer dan 80 boeken voor kinderen tussen 3 en 15 jaar geschreven. Sommige van zijn boeken zijn bewerkt voor theater (*Wow, wat een wolf!* en *Antoon en Mirabella*) of voor televisie (*Met opa op de fiets*).

Het oeuvre van Stefan Boonen is uitgebreid en divers. Hij schrijft prentenboeken, voorleesboeken, boeken voor eerste lezers, informatieve boeken, verhalen... Evenmin pint hij zich vast op één onderwerp of één stijl. Sommige boeken zijn grappig, spannend en avontuurlijk (zoals *Elvis de Draak*), andere boeken behandelen ernstige onderwerpen zoals zelfmoord (*100 procent Lena*) en armoede (*Een meisje van karton*).

Zelf vindt Stefan Boonen het fijn als zijn boeken hem naar nieuwe plaatsen brengen. Zo geeft hij een verhalencursus aan gevangenen, bezoekt hij een operatiekamer voor *Lucas en de slaapdokter* en gaat hij in Thailand de vertaling van *Wow, wat een wolf!* voorstellen. Behalve boeken schrijft Stefan Boonen ook teksten voor theater, maakt hij theaterproducties, geeft hij af en toe schrijfcursussen en vertelt hij vaak over zijn werk in scholen en bibliotheken. Zijn boeken zijn onder meer vertaald in het Frans, Duits, Fins en Zweeds.

(bron: <http://jeugdletteratuur.org/auteurs/stefan-boonen>)

Jan Van Lierde studeerde animatiefilm. Hij werkte onder meer voor BBC en Ketnet. Recent ontwierp hij de figuren en decors voor 'Polska Warrior', een film in regie van Camiel Schouwenaar waarmee ze in Nederland het Gouden Kalf voor beste kortfilm wonnen. Intussen publiceerde hij een aantal prentenboeken, zowel in Vlaanderen als in Nederland.

Na *Verliefd* besloten Stefan Boonen en Jan Van Lierde nogmaals samen te werken en in maart 2018 verscheen hun jongste kindje *Dankjewel*.

(bron: <https://www.auteurslezingen.be/author/22780>)

1. VOOR HET LEZEN

Start met de achterkant van het boek.

- *Wat zien de kleuters?* (een stippellijn en een bankje) Volg de stippellijn.
- *Wat zou die kunnen betekenen?*

Open de kaft ondertussen volledig, zodat de lijn helemaal zichtbaar is, net zoals de titel en het jongetje met zijn cadeautje. Bespreek dit met de kleuters.

- *Weten ze ondertussen wat de stippellijn betekent?* (de weg die het jongetje heeft afgelegd).

Bewegingsmomentje: *kunnen de kleuters lopen zoals het jongetje?* Laat hen dit even uitproberen.

- *Hoe noemen we dat?* (huppelen)

Breng het gesprek verder op het **huppelen**:

- *Wanneer huppel je?*
- *Hoe voel je je als je huppelt?* (Blij, vrolijk, etc.)
- *Voelt het jongetje zich ook zo? Hoe zie je dat?* (o.a. zijn glimlach).
- *Wat heeft hij in zijn handen?* (een **pakje**) *Voor wie zou dat zijn? Etc.*

Wijs de kleuters er ook op dat hij over de **titel** van het boek huppelt. Hierdoor werk je aan literaire competenties. Vermeld vervolgens de titel en bespreek met de kleuters de link met het huppelen, blij zijn en het pakje dat de jongen vastheeft.

- *Zou de jongen misschien verliefd kunnen zijn? Wat is dat eigenlijk, verliefd zijn?*

Andere vragen die je kan stellen omtrent het **thema verliefd** zijn de volgende:

- *Wat doe je als je verliefd bent? Hoe voel je je dan?*
- *Wie is er al eens verliefd geweest? Is er iemand nu verliefd? Is er iemand verliefd op jou? Ken je mensen die verliefd zijn? Hoe zien verliefde mensen eruit? Etc.*

Wijs de kleuters ook op de **kleur** van het woord. (Dit komt verder in het boek namelijk nog aan bod.)

- *Waarom heeft de schrijver of tekenaar voor rood gekozen* (kleur van de liefde).

2. TIJDENS HET LEZEN

Open het boek en wijs de kleuters opnieuw op de **stippellijn** die verdergaat.

- *Herkennen ze het woord op de titelpagina?*

Blader vervolgens verder tot je opnieuw bij het jongetje terechtkomt.

- *Ziet hij er anders uit dan op de kaft? (Hij bloost.)*
- *Wat zou dat kunnen betekenen? Blozen de kleuters soms ook? Wanneer?*

Voorleestip: het boek is erg dynamisch en vergt *enige vaart* in het voorlezen. Op die manier kan je het contrast tussen de voortdurend pratende kinderen en de zich langzaam ergerende Lowie meer in de verf zetten. Een *eerste rustpunt* is het moment waarop **Lowie op het bankje gaat zitten** en naar zijn schoenen kijkt. Op dat moment is de maat voor hem vol, zijn mimiek spreekt boekdelen; de andere kinderen lijken het niet te begrijpen en blijven hem aanstaren.

Je ziet trouwens ook aan de **prenten** dat hier een **pauze** ingelast wordt. Plots staan alle personages rond Lowie in een soort van driehoek; in de prenten voordien zijn alle personages in beweging, lopen ze rond, voor en achter Lowie aan, struikelen ze bijna over elkaar. Je kan de kleuters hier na het lezen ook op wijzen.

Vanaf nu kan het **tempo van het vertellen wat naar beneden**, kan je wat meer tijd besteden aan de prenten tijdens het verhaal. De babbelende groep kinderen is namelijk stil geworden, is onder de indruk van de verschijning van Mitsi (verbaasde blikken!).

Voorspellend lezen (bij de prent waarop Mitsi geïntroduceerd wordt):

- *Wie zou dat zijn? Wat zou er nu gebeuren?*

Wijs de kleuters tevens op de **kleur van de letters “ooooo”** die Grote Bert uitspreekt.

- *Wat valt er aan op? Waarom zouden die als enige letters in het rood gedrukt zijn? Wat zou dat kunnen betekenen?* (kleur van de liefde – misschien is Bert wel verliefd?)

Van zodra de interactie tussen Grote Bert en Mitsi heeft plaatsgevonden verandert de dynamiek in de prenten opnieuw. Het **statische karakter van de illustratie wijzigt en wordt opnieuw beweeglijk**, met alle kinderen die ditmaal Grote Bert nieuwsgierig ahternalopen.

- *Hoe voelt Grote Bert zich? Zou hij verliefd zijn op Mitsi? Hoe zien de kleuters dat?* (Hij bloost!)

Voorspellend lezen:

- *Wat zou er nu gebeuren met Lowie? Hij is tenslotte het hoofdpersoneage van dit boek. We weten ook nog niet wat er in het pakje zit dat hij al de hele tijd met zich meedraagt.*

Op de volgende pagina zien we hoe **Lowie naast Sterke Mira op het bankje** zit. Bespreek de prent met de kleuters, vóór je de tekst leest.

- *Wie zou dat meisje kunnen zijn?* (het vriendinnetje van Lowie)
- *Waarom denken de kleuters dat?*
- *Zijn ze verliefd? Waaraan kan je dat zien* (Ze kijken in elkaars ogen, blozen allebei, Mira heeft het pakje in haar handen.)
- *Waarom heeft het meisje het pakje vast? Zien de kleuters wat er in het pakje zat?* (een tweede pet met een beertje)

Lees vervolgens de bijhorende tekst.

Blader tenslotte naar de laatste pagina van het boek. Ja! De kleuters hebben gelijk. **Mira en Lowie zijn verliefd en geven elkaar een zoentje.** Kunnen de kleuters het hartje vinden dat gevormd wordt als beide petten elkaar raken?

- Slotvraag: *waar zouden de andere kinderen nu zijn?*

3. NA HET LEZEN

Algemene appreciatie

Om te vermijden dat kleuters onmiddellijk een algemene beoordeling uitspreken over het boek in termen van goed of slecht, kan je volgende vragen stellen die toch peilen naar een genuanceerde eerste appreciatie:

- Wat in het boek
 - vind je heel mooi, moeilijk, triestig...
 - maakt je blij, vrolijk...
 - begrijp je niet zo goed...
 - ...
- Ze kunnen hierbij zowel verwijzen naar de illustraties, personages, taal...

Typografie

Wijs de kleuters op de opmerkelijke typografie.

Grootte van de woorden: sommige woorden zijn groter geschreven dan andere.

- *Waarom zou dat zijn?*

Lees eventueel een blad opnieuw en gebruik de passende intonatie en volumewissels (groot gedrukt = luider, kleiner gedrukt = stiller). Op dat moment werk je aan literaire competenties en ontluikende geletterdheid met de kleuters. Je leert hen dat er een verband is tussen de betekenis van de tekst en de manier waarop een tekst wordt gedrukt en hoe die wordt voorgelezen. Wijs hen in het bijzonder op het verschil tussen de dialogen in de hele groep (groter lettertype) en het gesprek tussen Mira en Lowie (kleiner gedrukt).

- *Waarom zou dat zijn?* (Mira en Lowie spreken stiller met elkaar, delen een geheim. De andere kinderen praten luid tegen elkaar, iedereen kan alles horen.)

Kleur van de woorden: enkel de titel, de (stippel)lijn en Berts uitdrukking ‘ooooo’ zijn in het rood gedrukt.

- *Waarom zou dit zo zijn?*

Taal

Je kan met de kleuters de namen van de personages bespreken: Grote Bert, Ruige Sonja, Malle Bas, Vrolijke Eef, Stille Adil, Kleine Milla, Sluwe Joe, Lieve Mitsi, Sterke Mira

- Wat valt er op aan de namen? Elke naam is gecombineerd met een woord dat iets zegt over het meisje of de jongen zelf. Je kan hier het woord eigenschap aanbrengen (= woordenschatverwerving).
- Weten de kleuters wat die eigenschappen betekenen? Mal, sluw, ruig?

Verhaalstructuur

Dit boek is een stapelverhaal: ongeveer dezelfde handeling herhaalt zich met steeds meer personages.

- *Hebben de kleuters dit gezien?* Je kan met hen de personages tellen.
- *Kennen de kleuters nog verhalen/boeken waarin dit zo was?*

Personages

- *Waarom zouden Mira en Lowie hun verliefdheid geheim willen houden? Zouden de kleuters dat ook doen?*
- *Wat vinden de kleuters van de nieuwsgierige kinderen in het boek? Zouden ze zelf ook zo nieuwsgierig zijn? Begrijpen ze waarom Lowie het niet zo leuk vindt?*
- *Wat zouden de kleuters geven aan iemand die ze leuk vinden of op wie ze verliefd zijn?*
- *Wie van de personages zouden de kleuters het liefste zijn? Waarom?*
- *Welke personage vinden ze het grappigst, mooist, meest bijzonder...? Waarom?*

Thema 'verliefd zijn'

In deel 1 'voor het lezen' wordt de thematiek 'verliefd zijn' al besproken. Als de kinderen na het verhaal hier nog verder willen op ingaan, kan je dat natuurlijk doen.

Illustraties

Sta even stil bij het verschil tussen de statische en dynamische pagina's.

- *Hoe kan je zien dat de kinderen aan het lopen zijn?*
- *Zien de kleuters een verschil? Wat zien ze?*

De prenten bevatten amper omgevingsinformatie. Het enige wat we zien zijn de kinderen, een rode lijn en dat ene bankje tegen een witte achtergrond. Je kan de kleuters hierop wijzen.

- *Waarom zou de tekenaar voor een witte achtergrond kiezen? (Focus op de personages)*
- *Misschien kunnen de kleuters zich een ander boek herinneren waar dat ook zo was?*
- *Waar zouden de kinderen zijn in het begin van het verhaal? Waarom denken de kleuters dat? (mogelijk antwoord: buiten, want ze hebben jassen, petten, mutsen, laarsjes... aan)*
- *Weten de kleuters nog waar het bankje stond? Hoe weten ze dat? Hier kan je de kleuters wijzen op het belang van de relatie tussen tekst en inhoud. De tekst zegt namelijk dat de kinderen in het park zijn, maar in de prent is dat helemaal niet te zien. Beiden zijn dus belangrijk om het verhaal voldoende te vervolledigen. (= werken aan literaire competenties)*

De rode lijn is het hele verhaal duidelijk zichtbaar over de hele lengte van de pagina's.

- *Wat valt er op bij de laatste prent? (De lijn is heel kort, enkel tussen de poten van het bankje.)*
- *Waarom zou dat zo zijn?*

Verwerkingsactiviteiten

Fantasiegesprek: vraag aan de kleuters hoe het verhaal verdergaat.

- *Wat zou er verder gebeuren met de verschillende personages?*

Je kan hier uitgebreid op doorgaan. Hiermee stimuleer je niet enkel de taalvaardigheid van de kleuters, maar ook hun fantasie en literaire competenties (verhaalopbouw).

Tableau vivant: kies met de kleuters een prent en laat hen die nabootsen (drama-activiteit). Als de kleuters in de juiste houding staan/zitten/liggen, stoppen ze met bewegen. Neem vervolgens een foto en

vergelijk samen met de kleuters hun foto met de oorspronkelijke prent. Bespreek. (Het kan ook leuk zijn om er een paar te doen: een dynamische en een eerder statische prent.)

Drama: laat de kleuters het verhaal naspelen (analyse verhaalopbouw, ruimtebepaling, kiezen van een rol, aannemen van een rol, intonatie, houdingen, bewegingen, etc.)

Pakjes maken voor iemand die de kleuters graag zien. Bied daarbij ook letters aan in verschillende groottes. Help de kleuters om een woord of een boodschap voor op het pakje te verzinnen en laat hen daarbij de letters kiezen of instructies geven hoe je het woord moet schrijven. (= schrijfactiviteit + taalbeschouwing + motorische ontwikkeling)

Namen verzinnen (taalbeschouwing): je kan de kleuters vragen welk adjectief ze voor hun eigen naam zouden plaatsen, hoe ze zichzelf, mama, papa, broer, zus, etc. zouden noemen. + ze een tekening/collage/... laten maken van de gekozen persoon met focus op die eigenschap.

VERGELIJKBARE TITELS

Eén miljoen vlinders / Edward van de Vendel en Carll Cneut (ill.) (De Eenhoorn, 2007)

Meneer Grijs: een liefdesverhaal in kleur / Paul Verrept en Riske Lemmens (ill.) (De Eenhoorn, 2009)

Beer is op vlinder / Annemarie Van Haeringen (Leopold, 2017)

Het grote verlangen / Dorine en Sabien Clement (Lannoo, 2006)

De vraag van Olifant / Leen Van den Berg en Kaatje Vermeire (ill.) (De Eenhoorn, 2011)

Berre [houdt van] Fleur / Annemie Berebrouckx (De Eenhoorn, 2011)

Berre vindt een papiertje / Annemie Berebrouckx (De Eenhoorn, 2012)

Ophelia / Ingrid en Dieter Schubert (Lemniscaat, 2008)

Mijn held / Ingrid en Dieter Schubert (Lemniscaat, 2004)

Hoog boven de huizen / Marvin Halleraker (Van Goor, 2010)

De Grote Dag / Arnoud Wierstra (Gottmer, 2013)

Een afspraakje in het bos / Sylvia Vanden Heede en Benjamin Leroy (ill.) (Lannoo, 2014)